

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur «*Notes du mont Royal*» dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

THE OGNI

DIS MEGARENSIS (SEN-

tentiæ Elegiacæ, cum interpretatio-

ne & Scholijs Eliæ

~~Caroli~~ Vineti. ~~libelli~~

ACCESSERVNT ET HORVM

Poetarum opera Sententiosæ:

Phocylidis

Pythagoræ

Solonis

Tyrtæi

Naumachij

Callimachi)

Mimnermi

Eueni

Rhiani

Eratosthenis

Panyafidis

Lini

Menecratis

Pofidippi

Metrodori

Simonidis.

Joannes Scharfius

Senariorum libellus.

Roscoe's No. 15 XCI N. Januar.

Omnia in usum Scholarum collecta, & ad ver-

bum conuersa per IACOBVM

HERTELIVM

Curiensem.

Adiecta quoq; est omnium uersio Latino
carmine à diuersis expressa.)

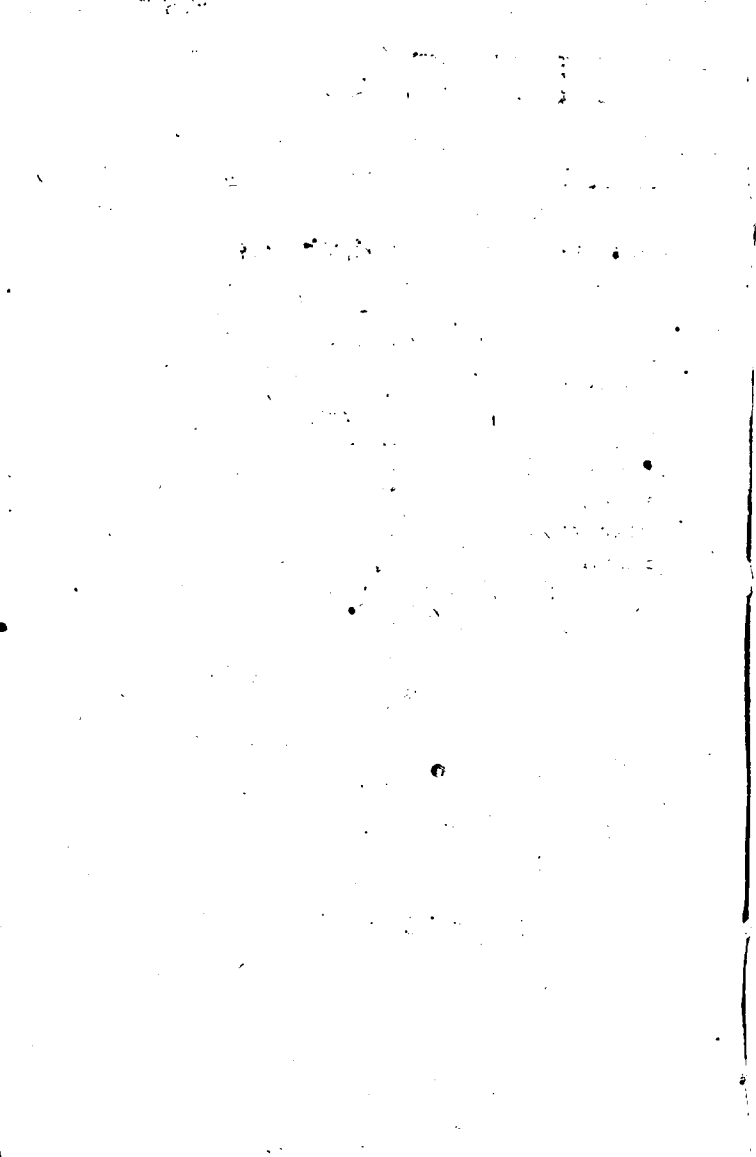
Ὁὐ πρὸς δ' ἀπαντὸς ἴσθι ἀρτίσαι καλῆς.

B A S I L E A E.

1572

Opus

AMPLISSIMIS, PIENTIA,
 PRUDENTIA, AC
 eruditione præstantissimis uiris, D. Cos.
 & Senatoribus Reipublicæ SAL-
 VELDENSIS, Dominis ac pa-
 tronis suis obseruandis.
 S. P. D.

VANDOQVIDEM, uiri am-
 plissimi, nihil animis ho-
 minum magis inhæret,
 quàm id, cui à teneris cõ-
 suecunt: idque quod te-
 nerum est, ut ait Seneca,
 proximis applicatur: un-
 uersæ hominũ societatis permagni inter-
 est, ut ab ineuntibus statim annis morta-
 les optimis, quæ per totam uitam usui fu-
 tura sint, assuescere discant. Quia uerò æ-
 tatis imbecillitate iuuetus ad malũ quàm
 ad bonum procliuior, minus considerat
 profuturane an obfutura sint, quæ tra-
 ctat: opus est, ut per adultiores, quibus cu-
 ra eius qualicunque modo incumbit, à
 turpibus ad honesta, à uitijs ad uirtutũ a-
 2 2 morem

EPISTOLA

morem deducatur. Id autem nulla cōmodiore uia, quàm per liberalem institutionē, fieri potest. tanta enim eius uis est in utrāq; partem, ut nulla tam bona possit esse natura, quin illius quasi excolendæ cura intermissa, uitiosa reddatur: nulla item tam mala sit, quæ non ad frugem liberali ac fideli institutione redigatur. Proinde cū adulta hominū ætas ad omnia minus docilis tractabilisq; sit, quàm rudes illi iuuentutis anni, qui instar ceræ quamlibet impressionē facile admittunt: tum generosi mores, ut ille ait, imbuēdi sunt, cum tener est animus: tum optimis assuescendum, eaq; discenda, quæ nec grādinem, nec uim, nec Iouem ipsum, ut Plato inquit, extimescāt: quæ quoque cū naufrago salua enatare, nec à latronibus eripi queant, cum ad quæuis cereuma adhuc est ingenium. Nam postquam annis iā quasi dirigit animus, partim ægrè, quorum praua cōsuetudine fuimus infecti, dediscimus: partim, quæ nescimus, nō nisi maxima nobis inculcari difficultate possunt. Quò elegantissima metaphora hac respexisse uidetur Ouidius:

*Quæ præbet latas arbor spaciantibus umbras,
Quo posita est primum tempore, uirga fuit.*

Tunc

DEDICATORIA.

Tunc poterat manibus summa tellure reuelli,

Nunc stat in immensum uiribus aucta suis.

Hęc perita rerum antiquitas considerans, quę nihil non egit, ut Respublicę optimę constitutę in suo flore permanerent, iuuentutem, ceu seminarium totius hominum cōuersationis, optimis quibusuis non tam artibus & disciplinis, quàm morum uitęque præceptis imbuendam curauit. Non ignara, & sine literis rudes inertesque, & cum literis parũ utiles fore homines, nisi honestati uitę quàm primũ assuefierent. Plus enim deficere quàm proficere eum, qui doctrina proficit, & moribus deficit, præter Aristotelem, quotidiana docet experientia. Non autem quæuis temerę, & citra delectum, teneris puerorum animis obtrudi passa est: sed eos autores, q̄ & pietatem, & præcepta de morum uirtutibus continerent, proposuit. In quorum autorum numero, Poetę, qui uel mira ingenij industria clarorum uiroꝝ egregia facta in exemplum posteritati descripta reliquissent: uel quàm breuissimis, maximeque illustribus sententijs doctrinam morum essent complexi, suo quodam iure facile primas obtinuerunt: unde & nomen

a 3 illorum

EPISTOLA

Illorū in maximo cultu, maximaq; uenera-
 tione apud optimos quosuis extitisse non
 ignoramus. Plato, philosophiæ quidā sol,
 huiusmodi Poetas non dubitat nunc deo-
 rum filios, nunc prophetas appellare. Et
 tantū abest ut è Repub. sua eiecerit (quod
 ijs fecisse legitur, qui diuina poeticæ arte
 ad lasciuiam, turpesque amores abusi e-
 rant) ut & ipse testimonijs eorum usus, &
 alijs exemplo suo præclarissima ipsorum
 monumenta euoluendi autor fuerit. Si-
 cut eius rei locuples testis est honestissi-
 ma creberrimaque apud ipsum Solonis,
 Tyrtaei, Homeri, Hesiodi, & aliorum me-
 lioris notæ mentio. Socratem, qui ipsius
 Apollinis oraculo sapiens pronunciatus
 est, Euripide Tragico familiarissimè usum
 esse, nemo nescit. *μυσῶν θεράποντες ἢ αὐτῶν
 ἀφοῦτες* ab Hesiodo & Pindaro nuncupan-
 tur. Strabo autem lib. 1. de Situ orbis scri-
 ptum reliquit, ueteres *τὴν πρώτην ποιητικὴν*,
 ut omnium doctrinarum, antiquissimam,
 philosophiam quādam perhibuisse. Quip-
 pe quæ à teneris nos unguiculis ad uiuēdi
 rationes perducatur, mores atque affectus e-
 doceat, quæq; gerenda, declinandāue sint,
 quadam cantus suauitate præcipiat. Et
 quò

DEDICATORIA.

quò magis suam erga huiusmodi *ἠδίνης ποίη-
 ντας* gratitudinē testatam redderent, iuue-
 nesq; ad bonarum rerum studia, morumq;
 integritatem excitarent: statuis ac imagi-
 nibus eos honestari, poemata ipsorum in
 publicis Deorum celebritatibus, alijsq; cō-
 uentibus recitari, optimasq; sententias tē-
 plorum foribus, tāquam Deo dignas, imò
 ab ipsis Numinib. usūrpatas, affigi, nec nō
 aureis preciosisque materijs insculptas ad
 omnem posteritatem cōseruari curauerūt.
 Quemadmodum ex Platone, Xenophon-
 te, Pausania, Plutarcho, Athenæo, alijsque
 uetustissimis scriptoribus & iā dicta, & al-
 lia plura de Poetarū excellentia & utilita-
 te cuius obuia sūt: nec patitur epistolę au-
 gustia huc omnia referre. Etsi uerò Christi-
 anæ professionis homines, sinceræ Reli-
 gionis Pietatisq; studium nō ab huiusmo-
 di autoribus, sed ex sacrosanctæ Scripturæ
 fontibus petere depēt & possunt, ut quę so-
 la salutem & æternā beatitudinem per Ie-
 sv CHRISTI ueri Dei, ueriq; hominis me-
 ritum credentibus paratam esse monstret,
 præceptaque ad Christianam uitam utilia
 copiosissimè præscribat: tamen Poetarum
 quoque (qualium scripta iuuentuti propo-

EPISTOLA

nimus) lectionem & usurpatam, & in non
 contemnēdo precio habitam, habendam-
 que esse, grauissima sanctissimorum in Ec-
 clesia Dei uirorum exempla & auctoritates
 comprobant: quarum paucissimas, ob eos
 qui parum dextrè de Poetis sentit, in me-
 dium proferre placuit. D. Paulum, electum
 illud Dei omnipotentis organum, Poeta-
 rum libros euoluisse, & ut Clemens ait. ad
 ædificationem curamq; aliorum, testimo-
 nijs eorum uti nō erubuisse, Sacrarum lite-
 rarū ueritas testatur. Sic Act. 17. ubi Deum
 esse probat, Aratum uetustissimum poetā
 citat. 1. Cor. 15. ex Menandro Comico malo-
 rum consortia fugienda monet, quòd pra-
 uis colloquijs boni mores corrumpantur.
 Cretensium mores Tit. 1. ex Epimenide ua-
 te Cretensi graphicè depingēs ait: *κέρτες αἱ
 ψῶσαι, λυαὴ θυσία, γαστέρες ἀργαί.* Gregorius
 Nazanzenus, ob excellentiam Theologus
 dictus, scriptis poetarum mirè delectatus
 est, & sacrorū carminū uolumen posterita-
 ti reliquit: quod nō solum priscis tempori-
 bus propositum est pueris, ut Socrates, So-
 zomenus, Orosius & Eutropius scribūt, ue-
 rum etiam hodie à doctissimis uiris in deli-
 cijs habetur. Quid de Iohanne Chryso-
 mo

DEDICATORIA.

mo Patriarcha Constâtinopolitano sub Arcadio & Honorio Impp. anno Christi 401. dicam, qui Aristophanis Comœdijs etiam nocte pro puluino usus est? Quid de Eustathio Thesalonicése, cuius etiam hodie eruditissimi in Homerum, ingeniorum fontem, commentarij extant? Neq; mihi hoc loco temperare queo, quo minus etiam D. Basilij Cæsariensis, cui uirtutum splendor Magni cognomen peperit, uerba adscribã, de eorum Poetarum lectione, qui bonorũ hominum dicta facta ue narrassent: quales præ cæteris fuerunt, Homerus, Hesiodus, Theognis, Phocylides, Pythagoras, Solon, Tyrtæus, & alij. Sic ergo in Admonitione ad adolescentes, quo pacto ex gentilium scriptis proficere queant, ait: *ἐπὶ τούτοις παρασκευασθὲν ἢ ποιηταῖς, ἢ λογοποιοῖς, ἢ ῥήτορσι, ἢ πᾶσι μὲν ἀνθρώποις ὁμιλητέον, ἔθρον αὐτῶν μέλλει πρὸς τὴν ψυχῆς ἐπιμέλειαν ὠφέλειά τις εἶσεσθαι. ἢ μετ' ὀλίγον· εἰ δὲ ἔτι τις οἰκαιοῦται πρὸς ἀλλόθλις τοῖς λόγοις, πρῶτον αὐτῶν ἢ γνῶσις γένοιτο· εἰ δὲ μὴ, ἀλλὰ τό γε παράλληλον θούτας καταμαθεῖν τὸ διαφορὸν ἢ μικρὸν εἰς βεβαίωσιν τῆ βελτίονος.* Hoc est: Poetis & oratorib. omnib. hominib. utendũ, unde futura sit aliqua utilitas, quæ ad animæ faciat ædificationé. Et paulo pòst: *Ἐστὶ nostrῶν*

EPISTOLA

fermonū atq; gentilium ulla est conuenientia, nobis illorum ualde conferet noticia: sin minus, eos saltem simul conferēdo differentiam discere licebit, cum ad melioris optionem atq; delectum non parum cōparatio ualeat, & inferiora sepe collata sint potioribus ornamento. Nec ab his dissentit Philo sapientissimus, dum libro de Agricultura, de puerorū studijs in hūc modum differit: *φυσίωσιν ἢ ταῖς μὲν ἐν ἡλικίᾳ παιδικῇ ψυχαῖς μοχσύματα, ὧν ὁ καρπὸς αὐτὸς τιθιμῶσται. εἴτι ἢ ταῦτα, ἢ τῷ χράσμι καὶ ἀπαγινώσκειν εὐστοχος ἐπιτήδευσις, ἢ τῷ παρὰ σοφοῖς ποιηταῖς ἀπειβῆς ὄρτυνα, γεωμετρία, καὶ ἢ περιττὸς ῥητορικῆς λόγος μελέτη, καὶ ἢ σύμπασα τῆς ἐγκυκλίου παιδείας μουσική.* Quæ uerba Latinis auribus sic sonant: Inseram autem primū in puerilis ætatis animas, surculos, quorū fructus ipsas enutriat. Sunt autem hi, scribendī legendique certa industria, eorum quæ apud sapientes poetas habentur diligens scrutatio, geometria, oratoriæ facultatis meditatio, & uniuersa liberalis musica. Atque hæc quidem de Poetarum auctoritate & lectione paucis attigisse, non planè ἐν τῷ τῶν ἐλλῶν, sufficiat. Haud enim parè humeris susciperem prouinciam, si ex singulis Christianis

DEDICATORIA.

stianis scriptoribus (ut de gentilium myriadibus taceam) poetarum & laudes colligere, & osorum calumnijs occurrere conarer. Ego itaque tantorum uirorum iudicio & consilio incitatus, iuuentuti, cuius informandæ mihi quoque cura incumbit, hac in parte, quod ad optimorum poetarû studium attinet, labore quidem duro, animo uerò non ægro consulere studeo, cum hanc meam esse Spartam non ignorem. Mirificè enim peritæ rerum antiquitatis, quæ, ut Plato uult, *κρείττων ἄμα καὶ ἐγγυτέρω θεῶν ἐγίνετο*, exemplum sequi, & quantum par est, alij ad idem faciendum autor esse placet. Hac de causa, cum labores nostros, quos in Comicorum L. scriptis ab interitu uindicandis exhaustimus, bonarum literarum studiosis non ingratos animaduertentem: facile, nunquam satis laudati uiri D. Ioannis Oporini, Compatriis ac amici mei obseruadis. cōsilio acquieui, quo me, ut horû quoq; poetarum, quos hic damus, scripta collecta iuuentutis studijs communicare, incitauit. Theognide ergo *γνωμικώτατος*, cū uersione & doctissimis ELIAE VIENETI Annotationibus, ex arbitrio D. Typographi, præmissis, reliquorum autorû omnium

nium

EPISTOLA

nium scripta ex diuersis hinc inde autoribus
 congeſsimus, congeſta fideliter interpreta-
 ti ſumus, & ad puerorum captū quàm pro-
 ximè accommodauimus. Nec iuuenilibus
 ingenijs inutilem hanc noſtram operā fo-
 re ſperamus. Caſtiſſima enim ſaluberrima-
 que de moribus præcepta proponit, quæ
 uſum non pœnitendū in omnes uitę huius
 partes, ſi rectè percipiãtur, ſint allatura. Prę-
 terea Græcæ linguæ (quæ comptiſſima eſt
 in his autoribus) cum Latina collatio, non
 parum emolumentū ad uberiorē eruditio-
 nis theſaurū comparandū adferet: ijs præ-
 ſortim, qui aliàs uiua magiſtri uoce deſtitu-
 ti, ipſi ſibi præceptores eſſe in Gręca litera-
 tura cogũtur: ut plures cōmoditates, quas
 præter iuniores etiam adulti hinc haurire
 poſſunt, ſciens præteream. Non parum ta-
 men doctiſſima Stobæi interpretatio, un-
 de non paucas ſententias tranſcripſimus,
 nos iuuat. Verſionem Latino carmine, ſui
 cuique interpretis nomine præfixo, ne a-
lienis nos ornare plumis uideremur, ſub-
ieciſimus, ut Græcæ elegantiæ cum Latina
 melius perſpiceretur conuenientia, ab ijs
 qui iam abſque cortice in Gręco ſtudio na-
 tare queunt. Nondum carmine reddita,
 pro

DEDICATORIA.

pro nostra tenuitate pedibus astrinximus, ita ut quàm proximè Græca sententia exprimeretur. Alicubi lectionis uarietas margini est aspersa. His omnibus eiusdem, si non carminis, tamen argumenti libellus Senariorum insertus est, ut quàm absolutissimam de moribus, totaque uita laudabiliter instituenda doctrinam, optimorum hoc Poetarum Opus teneris puerorū animis proponeret.

Hunc autem nostrum laborem, Viri amplissimi, uobis inscribere, librumque Scholæ uestræ consecrare, maximè necessarium duxi: tum, ut sub amplissimi nominis uestri patrocinio (quod quàm eximium erga bonarum artium cultores semper extiterit, manifestius est quàm ut nostro præconio indigeat) tutus à maleuolorum, quorum plena sunt omnia, morsibus in communem iuuentutis usum prodiret: tum in primis, ut grati tandem animi indicium, licet exiguum, exhiberem pro innumeris Reipublicæ uestræ in me beneficijs. Cum enim puerilium studiorum partem non postremam Scholæ uestræ celeberrimè constitutæ, sub optimis præceptoribus

M. CHRISTOPHORO Hoffmanno.

&c

EPISTOLA

& IOANNE Tumlero (D. CASPARE Aquila primariam Ecclesiæ curam gerente) feram acceptam: gratitudinis officium uidebatur requirere, tam pro his, quàm pro alijs ciuium uestrorum in me meritis, char tacco hoc munusculo, cum aliud nõ esset, testatum omnibus reddere, memoriam humanitatis uestre nondum apud me sensuisse: si fortè alij meo exemplo excitati, meliora, nominiq̃ uestro amplissimo magis conuenientia darent, & tandem ἀχαριστίας turpissimum crimè à Christiano cœtu exulare inciperet. Etsi uerò per se satis exiguū est munusculum hoc, nec dignum quod cum P. V. officijs conferatur: tamen, si pro uestro fauore erga liberalia studia & iuuentutis honestam institutionem, offerentis animum respexeritis, nõ minus gratum cōfido futurū, quàm si uel Colophonium aurum à me P. V. oblatum esset. Quæ spes ne me fallat, per eam, qua omnes φιλομάτους prosequi soletis, beneuolentiam etiam atque etiã oro. Deus opt. maximus, æternus Pater Domini nostri IESV CHRISTI, P. V. cōsilia & actiones ad sui nominis gloriam, & Ecclesiæ, Scholæq̃ue communem salutem dirigat, uosque omnes in sui agnitione

ne

DEDICATORIA:

ne uera conseruet, Amen. Basileę, ex Ludo
literario ad D. Petrũ, 8. Calend. Febr. Quo
die, ut quidam uolunt, ante annos 1527.
Paulus Tarsensis ad pœnitentiam reuoca-
tus diuinitus, hostili in Christianos animo
deposito, CHRISTI dogmata amplexus
est: quem admodum Lucas Act.

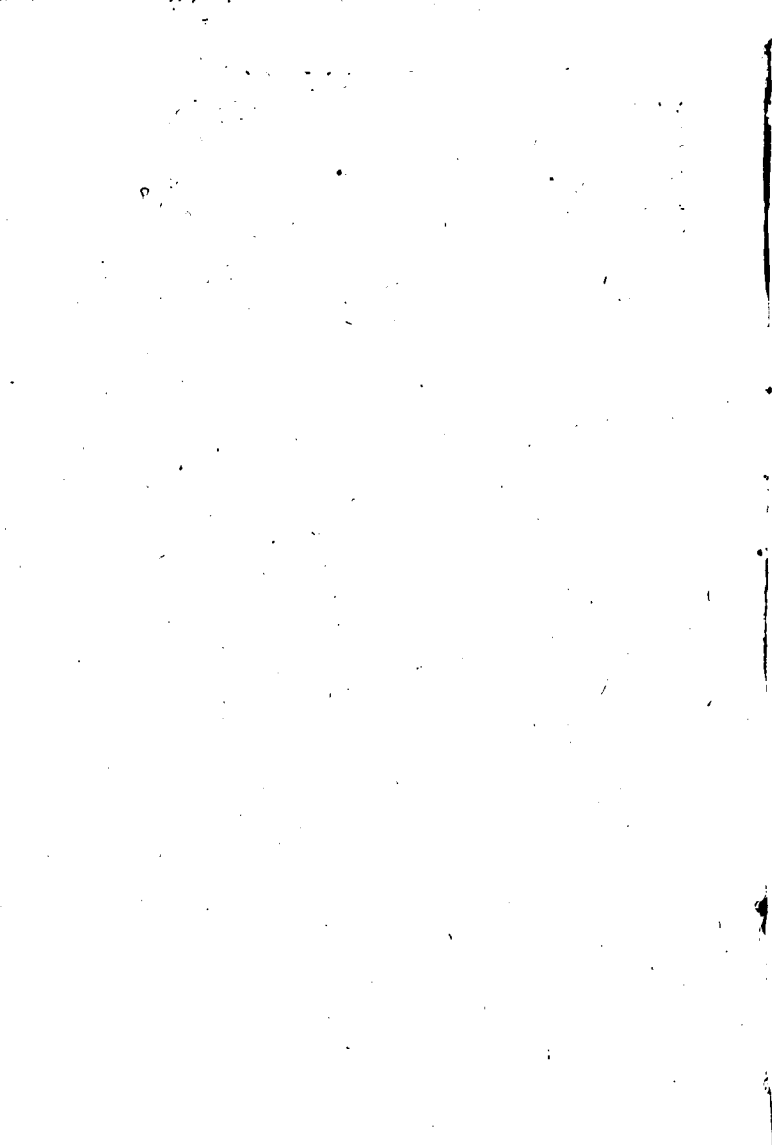
9. scripsit.

P. V.

deditissimus,

Iacobus Hertelius

Curiensis.

ELIAS VINETVS

Santo Lectori.

VM ocij plurimum anno superiore apud Franciscū Sangelasium Engulismensis Ecclesiæ Decanum, uirum cum generis splendore, tum ingenij dexteritate apprimè nobilem, nactus fuisset: id totum, quantum per aduersam ualetudinem licuit, in iucundissima Græcorum poetarum lectione à me cōtritum est. qua quidem in re consilium eorum lubens secutus sum, qui antiquos scriptores eo legendos ordine censent, quo & uixerunt, & scripserunt: quòd recentiores à uetustioribus semper habeāt quidpiā, quod non faciliè intelligas, nisi prius illos diligenter legeris. Perlectis igitur, quorū fuit copia, uetustissimis quibusque, cuiusmodi sunt Homerus & Hesiodus, Theognidem tandem in manus sumpsi: cuius sententias licet graues esse nō dubitarem, eò tamen intellectu mihi faciles fore sperabam, quòd credere nihil esse illic quod à posterioribus, quos aliquando legeram, non fuisset luculentius tractatum. Verum

b uixdum

uix dum è portu solueram, cum tot subito
 emergunt scopuli, tot statim abortę nubes,
 cœlumque diemque eripiunt oculis, ut à pro-
 posito facile his deterritus fuisset, nisi cu-
 pido huius conficiendi æquoris me plane
 obstinata iã inde cepisset, ex quo primùm
 à præceptoribus meis, Aristotelis aliorumque
 ueterum scripta prælegi mihi cœpta fuerat,
 quæ huius poetæ sententijs ueluti suauissi-
 mis flosculis inspersa essent.

Cum igitur pergere obfirmato prorsus
 animo certum esset, quæ ad tam difficilem
 periculosamque rem conficiendam condu-
 cere uisa sunt, ea diligenter omnia adhibui,
 cuiusmodi sunt cum uariorum codicum,
 locorumque ex eodem autore ab alijs scri-
 ptoribus citatorum diligens collatio: tum
 sincerum & acutè amicorum meorum, uiro-
 rum doctorum, unã cum meo, iudicium: in-
 ter quos Petrus Panætius & Iacobus Gu-
 pylus, facile principes. qua quidem diligen-
 tia abscessis, abiectis, transpositis multis, effe-
 ctum tandem est, ut instituto satisfecerim
 meo, perlegerim bonum poetam, eorumque
 quę in eo corrupta erant, bonam magnam-
 que partem obiter castigauerim. Cæterum
 cum in eo totus essem, Ioanni Lodoico Ti-
 letano

EPISTOLA

letano, typographo diligentissimo, rem pa-
 teseci, cum in eius bibliopolium, quærendi
 ex eo exemplaris gratia aliquando me con-
 tulissem: quam ubi intellexisset, rogauit de-
 hementer, ut si quid haberem in eum auto-
 rem, quem esset breui excusurus, commu-
 nicarem: me sibi, studiosisq; omnibus gra-
 tum facturum. Id autem perfacile impetra-
 uit ille, quando ineunte hac æstate huc ue-
 ni, candido lector: cui in tuam gratiam pu-
 blicandum tradidi, quicquid fuit nostri in
 Theognidem laboris, quem autorem utinã
 tam totum restituere omnino potuissem,
 quam cupiebam. Is enim tam deprauatus
 fuit, tam lacer, tam mancus, ut nulla diligen-
 tia, nullo labore, nullis deniq; quantislibet
 vigilijs id præstare potuerim, quæ res in cau-
 sa est, ut in Latinum sermonem à me conuer-
 sum non habueris. Quod reliquum igitur
 hic desiderabitur, id ab alio interim dũ sceli-
 eius expectabis, nostro hoc labore, quantu-
 luscunq; est, fruaris, eumq; boni consi-
 las uelim. Vale, Luteriæ. Ca-
 lendas Sextil. 1543.

THEO-

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

TYRTAEI
EX TYRTAE O, DE VIR-
tute bellica.

AVDACIAE LAUS.

Non memorādus mihi uir, nec in precio habēdus
 Seu uirtutis pedū seu gratia lucta: (uidetur;
 Neq; si Cyclopum habeat magnitudinem et robur,
 Et currendo uincat Thracium Aquilonem;
 Et forma set uel ipso Tithono prestantior,
 Et locupletior quā aut Midas aut Cinyras reges;
 Neq; si Tantalidem Pelopem regno uincat,
 Linguamq; Adraſti ſuauiſſimam habeat.
 Neq; ſi gloriā omnē præter bellicā fortitudinē habeat,
 Non enim uir bonus eſt in bello,
 Si non ſuſtineat cædem uidere cruentam,
 Et propius hoſtem ſtare cupiat.
 Hæc uirtus eſt, hoc optimum inter homines præmiū,
 Et maximè decōrat uirum iuuenem, à quo geritur.
 Commune hoc bonum eſt ciuitati, et uniuerſo populo,
 Si quis uir progreſſus inter pugnantes in prima acie
 Cōſtāter, turpiſq; fugæ proſus obliuiſcatur, (maneat,
 Vitam et animum patientem obijciens periculo.
 Animetq; ad mortem obeuntem proximū uirum aſtās:
 Hic uir bonus eſt in bello.
 Statim uerò hoſtium in fugas uertit phalanges
 Aſperas, ſuaq; induſtria prælij fluctus regit.
 Ipſe aut in prima acie proſtratus charā amittit uitam,
 Ciuitas.

SENTENTIAE.
 EK TΩN TYP TAIΟΥ,
 περὶ πολεμικῆς ἀρετῆς.

174

ΕΡΑΙΝΟΣ ΤΟΛΜΗΣ.

ΟΥτ' αὐ μνησιμίμω, ὅτ' ἐν λόγῳ ἀνδρα γιβίλω,
 ὅτε ποδῶν ἀρετῆ, ὅτε παλαιμοσύνης·
 ὅδ' εἰ λυκλώπων μὲν ἔχει μέγεθος τι βίλω τι,
 νικῶν ἢ θέω θρῆκίον βορέλω·
 ὅδ' εἰ τιθωνοῖο φυλῆ χαριέσφορος εἶν,
 πλαστοῖα ἢ μίσειω κῆ τ' λιγύραο πλείον·
 ὅδ' εἰ τανταλίδειω πέλοπος βασιλεύσοτος εἶν,
 γλυῶσαν δ' ἀδρήστῃ μελιχόγηρῳ ἔχει.
 ὅδ' εἰ πᾶσαν ἔχει δόξαν, πλὴν θύριδος ἀλλῆς,
 ἢ γὰρ ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνεται ἐν πολέμῳ,
 εἰ μὴ τετλαῖν μὲν ὄρῳ φόνον αἵματόοντα,
 καὶ δειψὸν ὀρέγοιτ' ἐγγύθεν ἰσάμοτος.
 ὅδ' ἀρετῆ, τόδ' ἀειθλον ἐν ἀνθρώποισιν ἀριστον,
 καλλιστόν τε φόρον γίγνεται ἀνδρῶν νέω.
 ξυῶν δ' ἰδῶν τῆτο πῶλλί τε παντί τε δέμῳ,
 ἄξις ἀνὴρ διαβάς ἐν προμάχοισι μόνῃ
 νολεμῆς, ἀιχρῆς ἢ φυγῆς ἐπιπάγχῃ λάθεται,
 ψυχὴν καὶ θυμὸν τλῆμονα παρθέμενος·
 θαρσύνῃ ἢ πεισῆν τὸν πλῆσιον ἀνδρα παρθεῶς·
 ὅτος ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνεται ἐν πολέμῳ.
 αἰψα ἢ δυσμενῆων ἀνδρῶν ἔτριψε φάλαγγας
 τρυχίας, σπυδιῆ τ' ἔχθε λιῶμα μάχης.
 αὐτὸς δ' ἐν προμάχοισι πεισῶν φίλον ἄλλοις θυμῶν,
 ἄσπυ.

† αἰ. ἀνδρῶν
 βίλω

Ciuitatem, & populos, & patrem honestans:
 Multis per pectus & scutum rotundum uulneribus,
 Et per thoracem ab anteriore parte sauciatus.
 Hunc uerò lugent pariter iuuenes, senesq; (tur.
 Et graui desiderio tota ciuitas funus ipsius prosequi
 Huius sepulchrū, et liberi inter homines præclari sunt,
 Itemq; nepotes, & omne posterorum genus.
 Nunquam eius bona gloria interit, neq; nomen ipsius:
 Sed quamuis sub terra sit, manet immortalis.
 Quem se fortiter gerentem, manentēq; & pugnātem,
 Pro patria & liberis uehemens Mars peremerit.
 Quòd si effugerit sortē mortis longū inducētis soporē,
 Et uictoria potitus splendidā gloriā pugnae auferat,
 Ipsum ex æquo omnes iuuenesq; senesq; colunt,
 Multisq; iucundis affectus ad orcum abit.
 Senescens autem inter ciues præcellit, neq; quis illum
 Ledere, nec irreuerenter nec iniuste cupit.
 Omnesq; in sedibus iuuenes simul & æquales
 Loca cedunt ei, quāq; maiores nati sunt.
 Huius igitur uirtutis ad summū peruenire, nunc aliquis
 Nitatur animo, non remittens bellum.

Eiusdem : aliàs Callini.

Quamdiu torpetis? quando strenuā habebitis animam
 O iuuenes? an non ueremini uicinos,
 Ob tantam ignauiam? In pace autem uobis uidemini
 Sedere: sed bellum totam regionem infestat.
 Quin scutum aliquis arte in prælio hosti obtendat:

Et

ἔστυτε λαὸν λαὸς καὶ πατέρ' ἀνελείσας
 πολλὰ διὰ φόβου καὶ ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης,
 καὶ διὰ θώρηκος πρόδον ἐληλαμένους.
 τὸν δ' ὀλοφύρονται μὲν ὁμῶς νέοι, μὲν γόροντες,
 ἀργαλέω ἢ πόθῳ πᾶσα κένυδι πόλις.
 καὶ τύμβος, καὶ παῖδες ἐν ἀνθρώποις ἀρίσμοι,
 καὶ παίδων παῖδες, καὶ γένος ἐξοπίσω.
 ἔδλε ποτε κλέος ἰδὸν ἀπόλυται, ἔδ' ὄνομα αὐτῶ,
 ἀλλ' ὑπὸ γῆς πόρ' ἰὼν γίγνεται ἀθανάτος,
 ὅρτιν ἀριστύνοντα, μόνοντά τε, μαρνάμενον τε
 γῆς πέρι καὶ παίδων βῦρος ἄρης ὄλεση.
 αἱ δ' ἔφυγον μὲν ἡῆρα ταυηλεγέος θανάτῳ,
 νικύσας δ' ἀίχμης ἀγλαὸν εὐχος ἔλοι,
 πάντες μὲν τιμῶσι ὁμῶς νέοι, ἠδὲ παλαιοί,
 πολλὰ δ' ἔτρπνὰ παθῶν ὄρχεται εἰς αἰδῶν.
 γηράσκων δ' ἀσπίσι μεταπέριπαι, ἔδλε τις αὐτὸν
 βλάβηεν, ἔτ' αἰδῶς ὅτε δίκης ἐθέλει.
 πάντες δ' ἐν θάκοισι ὁμῶς νέοι, εἴ γε κατ' αὐτὸν
 ἔκασ' ἐν χώρῃ, οἳ τε παλαιότροποι.
 πάντες νῦν τις ἀνὴρ ἀρετῆς εἰς ἄκρον ἰκέσθαι
 περὰ δὴ, θυμὸν μὴ μεθίεις πολέμῳ.

τῶ αὐτῶ, ἡ Καλλιῆ.

μέγιστον κατὰ κείδε: ἰότ' ἀλλήμιον ἔξετε θυμὸν,
 ὡς νέοι: ἔδ' αἰδέσθ' ἀμφιπόρην ἴφρονας,
 ὡς δὲ λίλυ μεθιστότες: ἐν εἰρήνῃ δ' ἀποιεῖτε
 ἡδῶν, ἀτὰρ πόλεμος γαῖαν ἀπασαν ἔχει.
 * ἐν νύ τις ἀσπίδα θέδω ἐναντιβίως πολεμίζω.

καὶ

* Huncho
 xametrum
 D. Camera
 rius de suo
 suppleuit.

Et aliquis moriens ultimò iaculum emittat.
 Honori enim est & ornamento uiro, pugnare
 Pro patria & liberis & tenera uxore
 Aduersus hostes. Mors autem aderit, quando cunq;
 Parca destinauerint. Sed age quispiam rectà pergat
 Extensò in altum gladio, & sub scuto forte pectus
 Foueat, cum primùm incipit committi pugna.
 Non enim mortem effugere fatale est
 Virū, neq; si à maioribus immortalib. genus ducat.
 Sape quis elapsus è pugna sonituq; telorum
 Euadit, sed ipsum domi fatalis mors apprehendit.
 Atq; hic sanè nec amicus est populo, nec gratus:
 Illū uerò magnus et prauus deslēt si qd passus fuerit.
 Vniuersus enim populus uirum fortem desiderat
 Defunctum, uiuentem uerò instar semidei colit.
 Nam coram intuentur illum uelut turtim:
 Quippe solus multorum equat facinora.

Eiusdem.

Veruntamen Hercules genus inuictum estis:
 Confidite, nondum Iouis facies auersa est à nobis.
 Nec hominum turbam formidetis, aut metuatis;
 Quin rectà quisq; hostibus scutum obuertat
 Inuisam amissurus animam, mortisq; nigrum,
 Sed solis splendori gratum subiturus fatum.
 Nostis enim quàm grauia sint Martis luctuosi opera;
 Nostis etiam impetum permolesti belli.
 Et quandoq; fugistis ipsi, quandoq; alios fugastis;

καὶ τις ἀποθνήσκων ὕστατ' ἀνοτισιόω.

τιμῶν τε γὰρ ἔστι καὶ ἀγλαὸν ἀνδρὶ μάχιδαι
 γῆς ὡς, καὶ παίδων, λιρῆδίνης τ' ἀλόχῃ
 δυσμονίσιμ, θανάτος δέ ποτ' ἔσεται, ὅπποτε λιὸν δὲ
 μοῖρα ἐπιπλάσσωσ', ἀλλὰ τις ἰθὺς ἴτω,
 ὄγχος ἀναχόμενος, καὶ ὑπ' ἀσπίδος ἄλκιμον ἦτορ
 ἔλας τοπρωτὸν μιγνυμόνσ' πολέμῃ.

ὅ γὰρ πως θανάτῳ γε φυγῆν εἰμαρμόνου ἐστὶν
 ἀνδρῶν, ὅσ' εἰ προγόνων ἢ γόνος ἀθανάτων,
 πολλὰν δισιότητα φυγῶν καὶ δῆπον ἀπόντων
 ὄρχεται, σὺ δ' οἴκῃ μοῖρα λιχὸν θανάτῃ.
 ἀλλ' ὁ μὲν ἐν ἐμπᾶς δάμῳ φίλος, ὅδε ποθεινός·
 τὸν δ' ὀλίγος σφράξα, καὶ μέγας, ἤμ τι πάθει,
 λατὴ γὰρ ξύμπαντι πόθος ἱρατόρβόφρονος ἀνδρῶς
 θνήσκοντος, ζῶν δ' ἄξιος ἡμιθέων.
 ἄσπερ γὰρ μιν πύργου ἐν ὀφθαλμοῖσιμ ὀρῶσιμ,
 ἔρδαι γὰρ πολλῶν ἄξια μῆνος ἰδῶν,
 τῶν αὐτῶν.

ἀλλ' Ἡρακλῆος γὰρ ἀνίκητον γόνος ἔστι
 βαρσῆτ', ἔπω βῆς πύχονα λοξὸν ἔχῃ.
 μὴδ' ἀνδρῶν πλεθρῶν δαιμάιντε, μὴδὲ φοβῶδι,
 ἰθὺς δ' εἰς προμάχης ἀσπίδ' ἀνὴρ ἐχέτω,
 ἔχθρα μὲν ψυχῶν θέμνος, θανάτῃ ἢ μελαίνας
 ἀργαῖσιμ λιῖρας ἡελίοιο φίλας.
 ἴσθι γὰρ ὡς ἀρίως πολυδακρύντ' ὄργ' ἀείδουλα,
 ὅν δ' ὄργλῶ ἰδῶντ' ἀργαλίς πολέμῃ.
 καὶ μετὰ φονγόντων τι δισιότητων τ' ἔχουσι,

ἢ τίς

Iuuenes, utrunq; satis experti estis.
 Nam ex illis qui audent una persistentes
 Cominus in hostes aduersos impetum facere,
 Per pauci occidunt, retroq; seruant populum:
 Timidorum autem uirorum omnis perit uirtus.
 Vix autem aliquis uerbis explicare possit,
 Quanta incurrat mala uir qui se turpiter dederit,
 Ignominiosum namq; est tergum sauciare.
 Viri fugientis in aduerso praelio.
 Turpe quoq; est cadauer in puluere prostratum,
 Aq; tergo haste cuspide uulneratum.
 Sed progressus quispiam maneat firmus utroq; pede
 Terrae infixo, labia dentibus premordens:
 Femora & tibias inferne, nec non pectus humerosq;
 Lati clypei umbone contegens.
 Dextra uero manu ualidam hastam torqueat,
 Terribilemq; in capite cristam excutiat.
 Fortia aggrediens facta discat bellare,
 Nec à telis procul absit clypeum gerens.
 Sed congregiens quispiam, cominus longa hasta
 Vel gladio percussurus, socium sibi accipiat:
 Pedem pedi iungens, clypeumq; clypeo admouens,
 Nec non cristam cristæ, galeamq; aptans galeæ,
 Pectoriq; obuerso pectore contra hostem pugnet,
 Vel gladij capulo, uel hasta prelonga arrepta.
 Vos autē leuis armaturæ milites sub scutis aliunde alij
 Trepidantes, grandibus pugnate lapidibus,

Hastasq;

ὦ νέοι, ἀμφοτέρων δ' εἰς ἕωρον ἠλάσατε.
 οἱ μὲν γὰρ·τολμῶσι παρ' ἀλλήλοισι μόνοντες,
 ἐς τ' αὐτοχεδίλιν καὶ προμάχους ἰούα,
 παυρότοροι θνήσκουσι, σάουσι ἢ λόρον ὀπίσω·
 τρεῖς αὐτῶν δ' ἀνδρῶν πᾶσ' ἀπόλωλ' ἀρετῆ·
 οὐδ' εἰς δ' αὖ ποτε ταῦτα λέγων ἀνύσειν ἔκαστα,
 ὅσ' αὖ πάχρ' ἀπάθη, γίγνεται ἀνδρῶν ἱκανά·
 ἀργαλέον γὰρ ὅπιθε μεταφρηνόν ἐστι δαΐψην
 ἀνδρὸς φύγοντος δινῶ σὺ πολέμῳ.
 αἰχρὸς δ' ἐστὶ νέκυσ κατακείμενος σὺ λιονῆσι
 νῆοτον ὕπιδ' αἰχμῆ δισρὸς ἐκπλαμοσός.
 ἀλλὰ τίς σὺ διαβάς μνέτω πόσιν ἀμφοτέροισι
 φριχθεῖς ἐπὶ γῆς, χεῖλος ὀδῶσι δακνῶν·
 μῦρὸς τε λιμήμας τε λιάνω, λιὰ σόρνα καὶ ὠμυς
 ἀσπίδος σὺρείης γαστρὶ καταψάμενος.
 δεξιτέρῃ δ' σὺ χειρὶ τινασέτω ὄβριμον ἔγχος,
 λιπέτω ἢ λόφον δεινὸν ὑπὲρ κεφαλῆς.
 ἔρδιων δ' ὄβριμα ὄργα διδισσινέδω πολεμίζων,
 μηδ' ἐκτὸς βελέων ἐσάτω ἀσπίδ' ἔχων.
 ἀλλὰ τίς ἐγγὺς ἰῶν, αὐτοχεδὸν ἔγχει μακρῶ
 ἢ ξίφει δ' ἀΐζων δῆϊον ἀνδρ' ἐλέτω (σας,
 καὶ πόδα παρ' ποδὶ θεῖς, ἢ ἐπ' ἀσπίδος ἀσπίδ' ὄρει·
 σὺ ἢ λόφον τε λόφῳ, καὶ λιυέλιυ λιυέη,
 καὶ σόρνον· σόρνω πεπαλιμοσός ἀνδρῶν μαχέδω,
 ἢ ξίφειος λιώπλιυ, ἢ δῆρον μακρὸν ἐλῶν.
 ὑμεῖς δ' ὦ γυμνῆτες ὑπ' ἀσπίδος, ἀλλοθρον ἄλλος
 πῆϊοσόντες, μεγάλοις βάλλετε χόρμαθιόις,

Hastasq; leues contorquete in hostes,
Vestram prope armaturam permanentes.

Eiusdem.

Præclarum est, in prima acie si occidat
Vir bonus, pro patria sua pugnans.
At qui urbe sua pinguibusq; aruis relictis
Mendicare cogitur, omnium est miserrimus
Cum chara matre uagans, & sene parente,
Cumq; paruulis filiis, & adolescentula uxore.
Inuisus namq; erit ad quoscunq; peruenierit,
Indigentia uictus & odiosa paupertate.
Genus suum infamat, & formam decoram turpat;
Omnis generis anxietas, & mala eum sequuntur.
Tandem sic errantem hominem nulla (decori) cura
Afficit, nec pudor ullus in posterum est ei.
At nos animo forti pro terra hac pugnemus, & pro libe
Moriatur, nequaquam uitæ parcentes. (ris
O iuuenes, arctè inuicem iuncti pugnate,
Neq; turpis frige, aut timoris initium facite.
Sed magnum fortemq; concipite animo impetum:
Nec pugnantem aduersus hostes uitæ rationē habete.
Veteranis autem, quorum genua non amplius sunt agi-
Grandæuis relictis ne fugite. (lia
Turpe enim est, si in prima acie prostratus
Iaceat ante iuuenes uir senior,
Candidum iam habens caput, barbamq; candidam,
Animam efflans fortem in puluere,

Cruen-

ἄβρασι τε ξηροῖσιν ἀποντίφοντες ἐς αὐτὰς,
 τᾷτι παροπλίας πλησίον ἴθάμενοι.
 τῶ αὐτῶ.

τιθένάμενοι γὰρ ἱαλὸν ἐπὶ προμάχοισι πισόντα
 αὐδρ' ἀγαθόν, πόρι ἢ πατρίδι μαρνάμενον.
 τίω δ' αὐτῶ προλιπόντα πόλιρ καὶ πόινας ἀχρῶ
 πῆχσέναι, πάντων ἐσ' ἀνιρότατον·
 πλαστόμονορ σὺν μητρὶ φίλῃ ἢ πατρὶ γόροντι,
 παῖσι τε σὺν μικροῖς, λιβεδίῃ τ' ἀλίχῳ.
 ἔχθρὸς μὲν γὰρ τοῖσι μετίεσται ἕς ἑρῆκταί,
 χρισμοσιῶν τ' ἔκωρ καὶ θυγρῆ πρηνή.
 αἰχμῆε τε γόος, λατὰ δ' ἀγλαὸν εἶδος ἐλέγχα,
 πᾶσα δ' ἀθυμία καὶ λιανότης ἐπίταα.
 εἴθ' ἔτῳσ ἀνδρὸς τοι ἀλωμὸν ὑδεμὶ ὄρη
 γίγνεται, ἔτ' αἰδιῶς εἰς ὀπίσω τελέθα.
 θυμῷ γῆς πῆρι τῆσδε μαχώμεθα, καὶ πῆρι παίδωρ
 θνήσκωμον, ψυχῶν μηκέτι φειδόμενοι.
 ὠ νέοι, ἀλλὰ μάχιθε πᾶρ ἀλλήλοισι μένοντες,
 μηδὲ φυγῆς αἰχρᾶς ἀρχετι, μὴδὲ φόβῳ.
 ἀλλὰ μέγαν ποιεῖτε καὶ ἄλκιμον ἐν φρεσὶ θυμῶν,
 μηδὲ φιλοψυχεῖτ' ἀνδράσι μαρνάμενοι.
 τῶσ ἢ παλαιότερος, ὦν ὑπέτι γύνατ' ἐλαφρά,
 μὴ καταλείποντές φεύγετε τῶσ γόραις.
 αἰχρὸν γὰρ δὴ τῶτο μετὰ προμάχοισι πισόντα
 λιέδαι πρόδινέων ἀνδρᾶ παλαιότορον,
 ἄλλ' ἄλκον ἔχοντα ἱάκην, πολίον τε γούαον,
 θυμὸν ἀποπτήσαστ' ἄλκιμον οὐ λιονίη,

Cruenta charis manibus pudenda tegens,

Quæ oculis intueri & turpe & indignum est,

† Fortè parenthesi includenda sunt *.

Et denudata corpora: † iuvenes autem prorsus decet,

*Vt pubertatis flos sit eis pulcher *.*

Viris quidem mortalibus, & mulieribus uisu amabilis

Est, uiuus adhuc. strenuus aut. si in prima acie cecide

Sed progressus ad pugnã qspiã mæeat utroq; pede (rit.

Terræ infixo, labia dentibus præmordens.

FINIS CARMINVM

Tyrtæi.

EX NAVMACHII SCRIPTIS SENTENTIÆ.

Pvlchrũ sanè est, corpꝰ castũ habere, intactãq; mã
 Virginẽ, et puris semper cogitationib. de- (nere
 Nec onus circa laboriosa iliã gestantem, (lectari:
 Neq; dolores trementem suspiriosos Lucinæ:
 Sed permanere quasi reginam imbecillium mulierum,
 Oculum animæ splendidum ad eam uitam erigendo,
 In quã gloriose ueræq; sunt nuptiæ, ubi commixta
 Diuinis uerbis lumine plenas meditationes parit.
 Quòd si te alienæ uitæ desiderium capit;
 De ista quoq; præsciẽs dicam, quõ te oporteat cõficere
 Navigationem, ut aiunt, secundam animo leto.

Hic tibi sit maritus, quem parentes decreuerint:
 Et si fuerit prudens, felicissima es: sin aliter

Virum

αἱματόεντ' αἰδοῖα φίλους δὴ χόρσιμ ἔχοντα,
 αἰχρὰ τὰ γ' ὀφθαλμοῖς καὶ νιμεσπτόρι δειρῶ,
 καὶ χροῖα γυμνωθέντα. νέοισι ἢ πάντ' ἐπέοικον,
 ὄφρ' ἄρα τῆς ἕβης ἀγλαὸν αὐθός ἔχη.
 ἀνδράσι μὲν θνητοῖσι δειρῶ, ὄρατος ἢ γυναιξί
 ζωὸς ἐὼν, λιχλὸς δ' οὐ προμάχοισι πεσῶν.
 ἀλλὰ τις σὺ διαβάς μενέτω ποδῶν ἀμφοτέρωσσι
 σφραχθεὶς ἐπὶ γῆς, χεῖλος ὀδῶσι δακνῶν.

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ

Τυρταίου.

ΕΚ ΤΩΝ ΝΑΥΜΑ-

ΧΙΣ, ΓΝΩΜΙΚΑ.

ΚΑΛὸν ἦ, δέμας ἀγνὸν ἔχειν, ἀδμητὰ τε μίμνην
 παρθενικῶν, λιαθαροῖσι τ' αἰεὶ μελεδήμοσι χαλ-
 μήτε βαρυπλήτων λαγόνων πέρι φόρτον ἄγασσαν, (ρημ-
 μήτε πόνου τρομέσσαν ἀγάσνονορ εἰλειθίης·
 ἀλλ' ἠδὲ βασιλείαν ἀφανῶν θνητοδράων,
 ψυχῆς ὄμμα φαεινὸν ὑπὸ βίότοιο χέσσαν,
 εὐθαγάμοι λιεινοὶ καὶ ἀληθείες, εὐθα μεγαῖσα
 θεασαίοις ἐπέεσι νοῦματα φάεια τίηται.
 εἰ δέ σε καὶ ξυνοῖο πόθος βίότοιο λιχάνει,
 καὶ τῦτο προδακίς ὄρω, πῶς χεῖ σε πόρῃσαι
 τὸν πλῆρ, ὡς φασιν, τὸν δὲ τῶρον σφρασι θυμῶ.
 ἔσω σοὶ πόσις ἄτος, ὃν αὖ λέρνωσι τοπήεις·
 καὶ μὲν ἐκ πινυτὸς, σὺ μακαστὰτι· εἰ δέ κεν ἄλλως

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

S E N T E N T I A E.

331

Ex eodem.

*Ipsè suo regno ditioneq; continet omnes,
Nec gerit imperium tantum ex mortalibus ullus.*

Eiusdem Solonis.

Omnibus atq; uiris mens est obscura deorum.

Eiusdem.

*Legibus his oro primùm rex Iuppiter adsit:
Fortunamq; serat foelix, nomenq; secundet.*

Apollo ad Solonem.

*Puppe gubernator media stans dirige cursus
Subsidio multi uenient, ne differ, Athenis.*

Eiusdem Solonis.

Grataq; sunt Veneris nobis, et dulcia Bacchi,

Quæq; uiris Musæ muncra læta ferunt.

Eiusdem.

Dum propero ad senium, discere multa libet.

Finis Carminum Solonis.

E T Y R T A E O, C L A V D. M O N -
fello interprete.

Non ego uel cursus, uel claræ nomine luctæ,
C. mmemorare uirum nec celebrare uelut:

Nec si corporeis Cyclopa uiribus æquet,

Et celerem currens anteuolet boream:

Nec si Tithono fuerit formosior ipso,

Sitq; Mida longè ditior, aut Cinyras

Nec si uel Pelope audaci mage regius esset,

Linguaq; Adrastæo plena lepore fluat.

Nec

Nec si laus omnis foret huic, nisi bellica uirtus:
 In bello quoniam strenuus esse nequit,
 Si non sustineat cædem spectare cruentam,
 Conserat & denso primus in hoste manum.
 Illa quidem uirtus, atq; optima præmia ferri
 A iuvene ingenti nec sine laude solent.
 Spes & fida salus populi est totius & urbis,
 Qui primos inter continua arma gerit:
 Nec fugere omnino didicit, nec uertere terga,
 Audaci est animo: cuncta pericla subit.
 Hortaturq; mori socium, & discrimina ferre,
 Ille uir in bello strenuus unus erit.
 Iamq; hostile premens magna ui contudit agmen,
 Rexit & arbitrio nobile Martis opus:
 Ac tandem occubuit confossus in ordine primo,
 Nobilitans patriam, nobilitansq; patrem,
 Postquam ictus crebros dissecto umbone recepit,
 Vndiq; uulneribus saucia membra gerens.
 Illum omnes pariter deflent iuuenesq; senesq;
 Et summa exequias urbs pietate facit.
 Multus honos tumulo, natisq; rependitur eius,
 Et soboli illorum, quæ genus inde trahet.
 Non decus illius, celebris nec fama peribit:
 Immortalis enim est, sit licet in tumulo,
 Quisquis in arma ruens, nec seuo à Marte recedens,
 Pro patria & natis fortiter occiderit:
 Si uerò incolumis mortem uitarit acerbam,

Retuleritq;

S E N T E N T I A E.

308

Rettuleritq; sua parta trophæa manu,
 Illum omnes pariter decorant iuuenesq; senesq;
 Et bona percipiens plurima letus obit:
 Affectus senio toti gratissimus urbi est,
 Prorsus & hunc ipsum lædere quisq; cauet.
 Turba senum iuuenumq; loci concedit honorem,
 Nullus & equalis se equiparare uelit.
 Ergo aliquis tantæ uirtutis tangere culmen
 Conectur toto pectore bella petens.

Eiusdem, uel Callini.

O iuuenes, quid uult sibi tanta ignauia? ubinam
 Sunt animi? num de finitimis rubor est
 Segnitiam ob uestram? securo pace potiri
 Creditis: at bello patria tota tremit.
 Quilibet audacter mauortia surgat ad arma:
 Atq; aliquis moriens ultima tela uibret.
 Pro patria pulchrum est, natisq; & coniuge chara
 Pugnare, & ualida bella ctere manu.
 Mors aderit, cum fata uolent. iam quis mihi rectâ
 Prodeat in pugnam, cum citò cœpta fuit,
 Tollens terribili gladium uirtute, tegensq;
 Fortia prægrandi pectora sub clypeo?
 Effugere haud ulli mortem conceditur, etsi
 A superis ortum duceret ipse suum.
 Sepe quis à bello, telisq; reuersus, & hoste,
 Repperit in proprijs ædibus exitium:
 Nec tamen hic gratus populo est, nec amabilis ulli:

Illum

illum autem deflet cum iuniore senex.
 Quippe sui desiderium post fata relinquit
 Fortis, at in uita est semideo similis.
 Conspicitur siquidem ueluti fortissima turris:
 Nam quæ multi agerent, omnia solus agit.

Eiusdem.

Alcide sed enim genus insuperabile, forti
 Est animo: nondum flexa Iouis facies.
 Vos ne turba uirum, densus ne terreat hostis
 Omnis in aduersos obuia tela gerat.
 Inuisamq; adco statuens abrumperet uitam,
 Præcipiti cursu malit obire semel.
 Nostis enim quàm sint horrentia prælia Martis,
 Nostis et armigeræ quanta sit ira deæ.
 Terga cecidistis partim, partimq; fugati
 Estis, et experti scitis utrunq; satis:
 Qui perstant simul, et primi certamina tentant,
 Audentes animo cominus arma sequi,
 Perpauci moriuntur, et à tergo agmina seruant:
 Ast hominis timidi gloria tota perit.
 Vix mala quis uerbis perstringere singula possit,
 Quæ uir, qui in bello turpia gessit, habet.
 Nempe ingens ignominia est, fugitare parantis
 Lethali gladio terga secare uiri:
 Turpe et puluere a stratum tellure cadauer,
 Dorsa gerens crebris saucia uulneribus.
 Progrediens aliquis maneat pede firmus utroq;

In terra, stricto dente labella premens:
 Et latum obijciens chypeum protendat ad ictus,
 Qui femora atq; humeros, pectus & omne tegat:
 Atq; manu dextra robustam torqueat hastam,
 Et summo pendens uertice crista tremat.
 Fortiter arma mouens, bellandi exerceat artem:
 Nec procul à telis perstet habens chypeum.
 Congrediens aliquis gladium uibrando, uel hastam,
 In pugnam, socium cominus accipiat.
 Cum pedibusq; pedes, cum scutis scuta coaptans,
 Cum crista cristam, cum galea galeam:
 Et pectus iungens cum pectore, pugnet in hostem,
 Siue tenens hastam, siue tenens gladium.
 At uos, qui leuibus nudi trepidatis in armis,
 Grandia præualida mittite saxa manu:
 Atq; hostes contra teretes torquete sagittas:
 Nec quis ab armatis ausit abesse uiris.

Eiusdem.

Gloria magna uiri est, qui primas ante phalanges
 Occubuit, patriæ nomine bella gerens.
 At miserum est, aliquis patria cum pulsus & agris,
 Mendicans uictum querit ubiq; suum,
 Et chara cum matre, sene & genitore uagatur,
 Vxorem iuuenem & pignora parua trahens.
 Namq; odiosus erit, quamcunq; migrarit in urbem,
 Vt qui pauperiem pergraue gestet onus.
 Et genus infamat, & formæ turpat honorem:

Deniq;

Deniq; & anxietas & dolor omnis adest.
 Atq; uiri tandem per tot discrimina tracti
 Quis pudor? aut quæ animum tangere cura potest?
 His nos pro patria, & natis moriamur in armis,
 Nec uitam metuat perdere quisq; suam.
 O iuuenes propè conferti Mauortis obite
 Prælia, nec turpi uertite terga metu:
 Audaces quin este animis, & pectore forti,
 Inter pugnandum nec sit obire graue.
 At queis iam nec membra uigent, & quassa pedum uis;
 In bello pudeat deseruisse senes.
 Infame hoc & turpe nimis, iuuenum ante cateruas,
 In primis senior si cadat agminibus:
 Canos iamq; gerens barba, capitisq; capillos,
 Exhalans animam pulueream per humum:
 Atq; tenens manibus resperfa cruore pudenda,
 Cernenda iratis non nisi luminibus:
 Omnia persimilis iuueni, conamine magno
 Ut pubertatis flos sibi detur, agit.
 Ille oculis hominum gratus, dum uiuit, habetur:
 Strenuus at primis casus in agminibus.
 Progrediens aliquis maneat pede firmus utroq;
 In terra, stricto dente labella premens.
 E' NAVMACHIO, SIM. VAL-
 lamberto interprete.
EXpertem ueneris satius mansisse, pudore
 Indomito, & puris meditari gaudia curis.

Atque

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

SIMONID. SENTENT.

Eiusdem.

*Homo cum sis, nihil asserere stabile:**Nec ubi uideris hominem, certa**Spacia ætatis promitte. etenim**Musca uolucris res in morem**Inconstantia rotat humanas.*

Eiusdem.

Nec ullus expers criminis, nec mortis est.

Eiusdem.

Vt arma fugias, fata non fugies tamen.

Eiusdem.

*De luce casus cor memoriam non supra**Vnum tenebit, si cor habeamus, diem.*

F I N I S.

~~BASILEAE, EX OFFICINA~~~~OPORINIANA, ANNO SALV-~~~~his humane M. D. LXXII.~~*Mense Ianuario.*

Θεοί:

ἐπιδοὶ καὶ κακὸς ἐστὶ δεινός.